

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:

***ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΩΤΑΤΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΕΩΣ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ***

***ARCHAEOLOGY AND HISTORY OF THE ANCIENT WORLD:
FROM THE EARLY PREHISTORY TO LATE ANTIQUITY***

ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ: 2022 – 2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περιγράμματα Μαθημάτων

ΑΘΗΝΑ 2022

Επιμέλεια Περιγραμμάτων Μαθημάτων Οδηγού Σπουδών

Στ. Κατάκης, Χρ. Κούκου

Πληροφορίες/Επικοινωνία

Γραμματεία Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Τηλ. 210 7277319, 210 7277887

Γρ. 404

E-mail: PMS-Hist-Arch@arch.uoa.gr

Διεύθυνση: Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Φιλοσοφική Σχολή

T.K. 15784 ΑΘΗΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Χειμερινό Εξάμηνο

Σχεσιακές και μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις στην αρχαιολογία	4
Προϊστορικό Αιγαίο: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις	6
Αναζητώντας τη χρήση αινιγματικών αντικειμένων από το χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού	9
Μυκηναϊκή ανακτορική οικονομία και πολιτική	12

Εαρινό Εξάμηνο

Τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες στο Προϊστορικό Αιγαίο	15
Η μετάβαση από το τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο	17

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Χειμερινό Εξάμηνο

Η μνημειακή αρχιτεκτονική του Αιγαίου πελάγους	21
Ταφική Αρχαιολογία	23

Εαρινό Εξάμηνο

Όχι το κλασικό ιδεώδες: ασθένεια, αναπηρία και δυσμορφία στην αρχαία ελληνική τέχνη και εικονογραφία	25
Παράδοση και νεωτερισμοί στη Ρωμαϊκή επαρχία της Αχαΐας τον 1 ^ο αι. π.Χ. και τον 1 ^ο αι. μ.Χ.	28

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Χειμερινό Εξάμηνο

Δούλοι/ες και απελεύθεροι/ες στην Ελληνική και Ρωμαϊκή Αρχαιότητα	31
Φαινόμενα κινητικότητας και δικτυώσεων στον αρχαίο ελληνικό κόσμο	33

Εαρινό Εξάμηνο

Οι πόλεις της Μικράς Ασίας από το 281 έως το 133 π.Χ.	36
--	----

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Σχεσιακές και μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις στην αρχαιολογία

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ19

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σχεσιακές και μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις στην αρχαιολογία

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΟ

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: ΟΧΙ

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: ΝΑΙ (με συγγραφή εργασίας στα Αγγλικά)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH950

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εξετάσει μερικές από τις ιδέες της νεότερης και σύγχρονης φιλοσοφίας που έχουν επηρεάσει την αρχαιολογική σκέψη, καθώς αφορούν τη σχέση του ανθρώπου με τον υλικό πολιτισμό. Έμφαση δίνεται στις πρόσφατες σχεσιακές και μετανθρωπιστικές προσεγγίσεις. Οι φοιτήτριες/φοιτητές επιλέγουν εκπροσώπους της φιλοσοφίας ή της ευρύτερα οριζόμενης ως κοινωνιολογικής θεωρίας (π.χ. Μως, Ingold, Φουκώ, Gell, Λατούρ, DeLanda κ.ά.), αλλά και της ίδιας της αρχαιολογικής θεωρίας (π.χ. Barrett, Hodder, Knappett, Malafouris), συζητούν τις ιδέες καθαυτές και βρίσκουν ένα συναφές αρχαιολογικό παράδειγμα για να κατανοήσουν το προϊστορικό Αιγαίο μέσα από τις ιδέες αυτές.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν το έργο σημαντικών φιλοσόφων της νεότερης και σύγχρονης εποχής
- γνωρίζουν θεμελιώδεις φιλοσοφικές έννοιες που έχουν επηρεάσει τη θεωρία της αρχαιολογίας

- γνωρίζουν το έργο των κυριότερων πρόσφατων και ειδικευμένων στη θεωρία αρχαιολόγων
- συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις των ίδιων εννοιών-κλειδιών για την κατανόηση της ανθρώπινης κατάστασης και της οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας
- εμβαθύνουν στη σημασία της θεωρίας στη συγκρότηση της αρχαιολογικής σκέψης και ειδικότερα στους τρόπους με τους οποίους συγκροτούνται οι ερμηνείες των αρχαιολογικών δεδομένων.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ / ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

1. Εισαγωγή – οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών
2. Η έννοια του δώρου κατά τον Μωσ
3. Η δραστικότητα του τοπίου κατά Ingold
4. Η επιδραστικότητα του υλικού πολιτισμού κατά Gell
5. Η υλικότητα στην αρχαιολογία κατά Knappett
6. Ο υλικός πολιτισμός ως εξωσωματική προέκταση του ανθρώπου κατά Malafouris
7. Η θεωρία της συνύφανσης του Hodder
8. Η θεωρία Δράστη-Δικτύου του Λατούρ
9. Η συμμετρική αρχαιολογία κατά Olsen, Shanks, Webmoor, Witmore
10. Η θεωρία της συναρμογής του DeLanda
11. Η ανθρωποκεντρική προσέγγιση των Barrett και Boyd
12. Προφορική παρουσίαση εργασιών
13. Προφορική παρουσίαση εργασιών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: *πρόσωπο με πρόσωπο*

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Σεμινάρια (40 ώρες), Συνεργασία με τον Διδάσκοντα (30 ώρες), Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας (80 ώρες), Μη καθοδηγούμενη μελέτη (115 ώρες), Συγγραφή εργασίας (110 ώρες). Σύνολο: 375 ώρες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική, Συμμετοχή στο σεμινάριο: ΝΑΙ, Δημόσια Παρουσίαση: 20%, Γραπτή εργασία: 80%, Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- DeLanda, M. 2016. *Assemblage theory*. Edinburgh.
- Gell, A. 1998. *Art and Agency: An Anthropological Theory*. Oxford.
- Harris, O. και C. Cipolla, 2017. *Archaeological theory in the new millennium. Introducing current perspectives*. London and New York.
- Hodder, I. 2012. *Συνύφανση. Μια αρχαιολογία των σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και πραγμάτων*(μετάφραση Ν. Κούρκουλος). Αθήνα.
- Ingold, T. 2011. *Being alive. Essays on movement, knowledge and description*. London - New York.
- Knappett, C. 2005. *Thinking through material culture. An interdisciplinary perspective*. Philadelphia.
- Latour, B. 2005. *Reassembling the Social – An Introduction to Actor-Network-Theory*. Oxford.
- Malafouris, L. 2013. *How things shape the mind. A theory of material engagement*. Cambridge MA.
- Mauss, M. 1999. *Το δώρο: Μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής στις αρχαϊκές κοινωνίες* (μετάφραση Α. Σταματοπούλου-Παραδέλλη). Αθήνα.
- Olsen, B., M. Shanks, T. Webmoor και C. Witmore, 2012. *Archaeology. The discipline of things*. Berkeley - Los Angeles.

Προϊστορικό Αιγαίο.

Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ 19

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Προϊστορικό Αιγαίο. Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σεμιναριακό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Προϊστορική Αρχαιολογία

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνικά

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ...eClass

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αφορούν στην απόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων σχετικά με την ανάγνωση ανασκαφικών μελετών και την διαχείριση και διεύθυνση της ανασκαφής. Επισημαίνονται η σημασία και η αξία όλων των καταλοίπων, στοιχείων και ευρημάτων μιας ανασκαφής σε σχέση με το άμεσο τοπίο, τις βιοκοινωνίες του, το παλαιοπεριβάλλον, τον τρόπο ζωής και το πολιτισμικό επίπεδο. Ιδιαίτερα στον Ελληνικό χώρο, ο οποίος υπέστη και υφίσταται μεγάλες περιβαλλοντικές αλλαγές, η διεπιστημονική έρευνα είναι απαραίτητη για την ορθότερη κατανόηση των προϊστορικών θέσεων. Για τις προϊστορικές θέσεις αφενός δεν υπάρχουν γραπτά κείμενα και αφετέρου σε πολλές από αυτές το σύγχρονο τοπίο δεν σχετίζεται με το παλαιότερο.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ / ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ:

- Ανάγνωση ανασκαφικών μελετών
- Η σημασία όλων των καταλοίπων, στοιχείων και ευρημάτων μιας ανασκαφής
- Το γεωλογικό υπόβαθρο
- Το τοπίο και οι αλλαγές του (περιβαλλοντικής φύσεως /ανθρωπογενείς)
- Οι βιοκοινωνίες του παλαιοπεριβάλλοντος
- Οι σχέσεις των τεχνέργων με όλα τα ανωτέρω
- Η συμβολή όλων αυτών στην διαμόρφωση του τρόπου ζωής και του πολιτισμικού επιπέδου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ:

- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον,
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- Λήψη αποφάσεων,
- Ομαδική εργασία,
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον,

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων,
- Άσκηση κριτικής,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα που θα διαρκέσει 13 εβδομάδες (συμπεριλαμβανομένων και των προφορικών παρουσιάσεων) αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Οι κύριες μέθοδοι μελέτης των γεωαρχαιολογικών καταλοίπων (4)
- Οι κύριες μέθοδοι μελέτης των βιοαρχαιολογικών καταλοίπων(5)
- Στόχος η ασφαλέστερη αναγνώριση του γεωαναγλύφου, των πρώτων υλών, των φυτικών ζωικών ειδών, του ανθρώπινου σκελετού και η συμβολή τους στην πληρέστερη κατανόηση του αρχαιολογικού συνόλου.(1)
- Η επιλογή των προϊστορικών περιόδων για την ανάδειξη της σημασίας των νέων διεπιστημονικών μεθόδων μελέτης όλων των ειδών καταλοίπων είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς δεν υπάρχουν γραπτές μαρτυρίες. (1).
- Οι μεταβολές του φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στις προϊστορικές περιόδους συμβάλουν στην κατανόηση του τρόπου ζωής, της οικονομίας, της ιδεολογίας και μεταξύ άλλων στους λόγους ανάπτυξης / εγκατάλειψης οικισμών Τρόποι ανασύνθεσης του παλαιοπεριβάλλοντος.(1)
- Προφορική παρουσίαση της τελικής εργασίας με ppt.(1)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως εκπαίδευση (αν χρειαστεί)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

Επικοινωνία μέσω eClass

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Διδασκαλία: 40 ώρες, Συνεργασία με τον Διδάσκοντα 30 ώρες, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας: 80 ώρες, Μη καθοδηγούμενη μελέτη: 115 ώρες, Συγγραφή εργασίας: 110 ώρες. Σύνολο 375 ώρες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Γλώσσα Αξιολόγησης (Ελληνική / Αγγλική), Μέθοδοι αξιολόγησης προφορική παρουσίαση της εργασίας με Powerpoint (20%) και γραπτή εργασία(80%), Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Allen, K.M.S., S.W. Green και E.B.W. Zubrow. 1990. *Interpreting space: GIS and archaeology*. London

Bocquet, A. 1984. *Archéologie des lacs et des rivières*. Annecy: Musée d' Annecy

Brown, A.G. 1997. *Alluvial geoarchaeology*. Cambridge

Chambers, F.M. 1993. *Climate change and human impact on the landscape*. London

- Courty, M.A., P. Goldberg και R. Macphail. 1989. *Soils and micromorphology in archaeology, Cambridge Manuals in Archaeology*. Cambridge
- Higgins, M.D. και R. Higgins. 1996. *A geological companion to Greece and the Aegean*. New York / London
- Καραλή, Λ. 2005. *Περιβαλλοντική Αρχαιολογία*. Αθήνα
- Καραλή, Λ. και Γ. Φερεντίνος, επιμ. 2015. *Τετράδια Γεωαρχαιολογίας*. Αθήνα
- Kraft J.C. et al. 1977. «Palaeogeographic reconstructions of coastal Aegean archaeological sites». *Science* 195: 941-7.
- Raikes R.L. 1984. *Water, weather and prehistory*, 2nd edition. N. Jersey

Αναζητώντας τη χρήση αινιγματικών αντικειμένων από το χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ23

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αναζητώντας τη χρήση αινιγματικών αντικειμένων από τον χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σεμιναρικά

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: ΟΧΙ

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: ΝΑΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

<http://opencourses.uoa.gr/courses/DI357/>

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με τη βοήθεια σεμιναριακών εργασιών, θα αναζητηθεί ο τρόπος χρήσης αινιγματικών, μεμονωμένων ή κατηγοριών, αντικειμένων, που προέρχονται από το χώρο του Προϊστορικού Αιγαίου. Ως κριτήρια μιας τέτοιας προσέγγισης θα χρησιμοποιηθούν στοιχεία, όπως η λειτουργικότητα της μορφής, το ανασκαφικό περιβάλλον, τα πιθανά ίχνη χρήσης πάνω στα ίδια τα αντικείμενα, η πιθανή

απεικόνισή τους στην εικονογραφία της εποχής και εθνογραφικά παράλληλα με βεβαιωμένη λειτουργία.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ / ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ

- Να πραγματεύονται ειδικά θέματα λειτουργίας ιδιότυπων αντικειμένων, με τη χρήση διαφόρων κατηγοριών πληροφοριών (αρχαιολογικό περιβάλλον, λειτουργικότητα του σχήματος, εικονογραφία, φιλολογικές πηγές, εθνογραφικά παράλληλα).
- Να αποκτήσουν τα απαραίτητα μεθοδολογικά εργαλεία για να προσεγγίζουν ανάλογα θέματα, που σχετίζονται με τη λειτουργικότητα διαφόρων τύπων τεχνέργων.
- Να παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε εξειδικευμένο ακροατήριο, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και τεκμηρίωση επιστημονικών δοκιμίων
- Προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία για την προσέγγιση της λειτουργία δυσερμήνευτων αντικειμένων και σκευών, από τον χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού.

Ειδικότερα, το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι επιγραμματικά το ακόλουθο:

1. Εισαγωγικά. Οι διάφορες μέθοδοι προσέγγισης θεμάτων της υπό εξέταση κατηγορίας.
2. Ζητήματα κατασκευής. Η επιλογή των υλικών ως παράγοντας επιτυχημένης λειτουργίας των τεχνέργων.
3. Ζητήματα συμβολισμού. Η θρησκευολογική και η τελετουργική διάσταση.
4. Ζητήματα μορφής. Κατανόηση των παραμέτρων για τον σχεδιασμό των τεχνέργων.
5. Το αρχαιολογικό περιβάλλον. Αξιολόγηση των ανασκαφικών δεδομένων και μη εύκολα ανιχνεύσιμες παράμετροι. Σύνθεση των στοιχείων.
6. Οι έμμεσες πηγές: εικονογραφικές και φιλολογικές μαρτυρίες.
7. Η σημασία της εθνογραφίας.
8. Παραδείγματα μελέτης.
9. Παρουσιάσεις εργασιών.
10. Παρουσιάσεις εργασιών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx. 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η διδασκαλία περιλαμβάνει οκτώ (8) τρίωρες σεμιναριακού χαρακτήρα διαλέξεις. Δύο (2) τρίωρα μαθήματα αφιερώνονται στη συζήτηση θεμάτων, βιβλιογραφικών και άλλων, που άπτονται των εργασιών που έχουν ανατεθεί στους συμμετέχοντες. Ακολούθως, παρουσιάζονται προφορικά, σε δύο (2) τρίωρα μαθήματα, οι εκπονούμενες μελέτες. Γίνονται παρατηρήσεις και συζητήσεις επάνω σε μεθοδολογικά, βιβλιογραφικά και επιστημονικά θέματα. Τέλος, οι εργασίες παραδίδονται σε γραπτή μορφή και αξιολογούνται.

Ειδικότερα: Διδασκαλία: 40 ώρες, Συνεργασία με τον Διδάσκοντα 30 ώρες, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας: 80 ώρες, Μη καθοδηγούμενη μελέτη: 115 ώρες, Συγγραφή εργασίας: 110 ώρες. Σύνολο 375 ώρες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η Ελληνική για τους Έλληνες και η Αγγλική για τυχόν φοιτητές ERASMUS από το εξωτερικό.

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει:

1. Προφορική παρουσίαση και 2. Παράδοση γραπτής εργασίας

Σε αυτές τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:

1. Δομή εργασίας
2. Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών
3. Διατύπωση βιβλιογραφίας
4. Γλωσσική έκφραση
5. Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη

Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τους συμμετέχοντες.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαβάρας,Κ. 1984. «Μινωικό κηριοφόρο πλοiάριο της Συλλογής Μητσοτάκη». *ΑΕ*: 55-95.

Effenterre,van Η. 1979. «La solution d' un «puzzle». *ΑΕ*:154-160.

- Georgiou, H. 1980. «Minoan Fireboxes: A Study of Form and Function». *SMEA* LXXII:123-87.
- Gesell, G. C. 1976. «The Minoan Snake Tube: A Survey and a Catalogue». *AJA* 80:247-59.
- Koraka, K. και L. Platon. 1993. «Ληνοί μινωικοί». *BCH* 117:35-101.
- Miller, D. 1985. *Artefacts as Categories. A Study of Ceramic Variability in Central India*. Cambridge.
- Orton, C. R., Tyers, P. και A. Vince. 1993. *Pottery in Archaeology*. Cambridge, 217-28.
- Πλάτων, Ε. 1990. «Ιδιότυπο τελετουργικό σκεύος από τη Ζάκρο». Στο *Πεπραγμένα του ΣΤ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Α2, 129-39. Χανιά.
- Πλάτων, Λ. 1995. «Πλαστικής μορφής μινωικοί κρουνοί». Στο *Πεπραγμένα του Ζ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, 767-75. Ρέθυμνο.
- Platon, N. 1949. «Nouvelle interprétation des idoles-cloches du Minoen Moyen I». Στο *Mélange d' archéologie et d' histoire offerts à Charles Picard*, 833-46.

Μυκηναϊκή ανακτορική οικονομία και πολιτική

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ25

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: Χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μυκηναϊκή ανακτορική οικονομία και πολιτική

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σεμινάριο

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH970/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τη μελέτη των μυκηναϊκών ανακτορικών οικονομιών και των πολιτικών συστημάτων που τα υποστήριζαν. Η κύρια πηγή μας θα είναι τα τεκμήρια της λεγόμενης Γραμμικής Β

γραφής, η οποία χρησιμοποιούνταν ανάμεσα στο 14ο και στο 12ο αι. π.Χ. για να αποδώσει μια ελληνική διάλεκτο, καλύπτοντας τις ανάγκες καταγραφής των ανακτορικών γραφειοκρατιών της κεντρικής και νότιας ηπειρωτικής Ελλάδας, αλλά και της Κρήτης. Η παρουσίαση των βασικών αρχών μεθοδολογίας και ερμηνείας θα εστιάσει τόσο σε συγκεκριμένα θέματα που καταγράφονται στα κείμενα, όσο και σε συγκεκριμένα τεκμήρια. Οι συμμετέχοντες θα ασκηθούν στους βασικούς τρόπους εργασίας της Μυκηναϊκής επιγραφικής και στους τρόπους με τους οποίους οι ενδείξεις των κειμένων μπορούν να ενσωματωθούν στις αρχαιολογικές συζητήσεις. Ιδιαίτερη ενθάρρυνση θα δοθεί στην ενεργή εμπλοκή αρχαιολογικών και εικονογραφικών ενδείξεων στη μελέτη και αξιοποίηση των πληροφοριών των κειμένων, με στόχο και την ανάδειξη των διαφορετικών ‘οπτικών γωνιών’ και προτεραιοτήτων/ ενδιαφερόντων των ανακτορικών ομάδων εξουσίας, όπως αυτές ανακλώνται στις διάφορες κατηγορίες ενδείξεων.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ:

- είναι εξοικειωμένοι με τις βασικές κατευθύνσεις της προβληματικής στη μελέτη των μυκηναϊκών ανακτορικών πολιτικών οικονομιών
- έχουν ασκηθεί στη μεθοδολογία, τα πρωτόκολλα έρευνας και τις σύγχρονες τάσεις και προβληματισμούς στη μελέτη των Αιγαιακών επιγραφών και της ερμηνείας τους
- εντοπίζουν και να αξιολογούν κριτικά τη δομή και το υπόβαθρο των συζητήσεων σχετικά με τη μελέτη των μυκηναϊκών ανακτορικών οικονομιών και της πολιτικής δομής του μυκηναϊκού ανακτορικού κόσμου
- εξοικειωθούν με τη σχετική βιβλιογραφία και τις βασικές ερμηνευτικές δυναμικές που τη διαμόρφωσαν
- εξοπλιστούν προκειμένου να εκπονήσουν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα και να θέσουν νέα ερευνητικά ερωτήματα ή να διατυπώσουν μεθοδολογικές προτάσεις και προσεγγίσεις που να μπορούν να παράγουν γόνιμο προβληματισμό σχετικό με το διαθέσιμο υλικό ή να φωτίσουν νέες πλευρές του

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή στις ανακτορικές πολιτικές οικονομίες του μυκηναϊκού κόσμου
- Επισκόπηση της μυκηναϊκής επιγραφικής ως βασικής πηγής για τη μελέτη της μυκηναϊκής οικονομίας
- Συνοπτική επισκόπηση του περιεχομένου των τεκμηρίων της Γραμμικής Β και της ‘οπτικής γωνίας’ και των ενδιαφερόντων/ προτεραιοτήτων των ανακτορικών ομάδων μέσα από συνθετική μελέτη των κειμένων και των αρχαιολογικών ενδείξεων
- Μεθοδολογία της μελέτης και της ερμηνείας των τεκμηρίων Γραμμικής Β μέσα από ειδικές θεματικές στοχεύσεις

- Επιλογή θεμάτων εργασιών και παρακολούθησή τους/ συζητήσεις επιμέρους θεμάτων
- Παρουσιάσεις εργασιών/ συζήτηση και ανατροφοδότηση επί των παρουσιάσεων
- Μελέτη/ αξιολόγηση

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx, υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις: 40 ώρες, Επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους: 10 ώρες, Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 30 ώρες, Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες, Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 120 ώρες, Συγγραφή εργασίας: 100 ώρες.
Σύνολο Μαθήματος (375 ώρες)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Συμμετοχή στο σεμινάριο, παρουσίαση - δημόσια συζήτηση εργασίας, γραπτή παραδοτέα σεμιναριακή εργασία

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bennet, J. 2007. «The Aegean Bronze Age». Στο *The Cambridge Economic History of the Greco-Roman World*, επιμ. W. Scheidel, I. Morris και R. Saller, 175-210. Cambridge.
- Bennet, J. 2008. «PalaceTM: speculations on palatial production in Mycenaean Greece with (some) reference to glass». Στο *Vitreous Materials in the Late Bronze Age Aegean*, επιμ. C. M. Jackson και E. C. Wager, 151-72. Sheffield Studies in Aegean Archaeology, Oxford.
- Bennet, J. 2017. «On comparison in Linear B: genetic, historical or analogical?» Στο Enegren (επιμ.) *Aegean Scripts: Proceedings of the 14th International Colloquium on Mycenaean Studies, Copenhagen, 2-5 September 2015*, τόμος 1, επιμ. M.L. Nosch και H. Landenius, 461-73. Incunabula Graeca 105.1, Roma.
- Duhoux, Y. και A. Morpurgo-Davies, επιμ. 2008-2014. *A Companion to Linear B: Mycenaean Greek Texts and their World*, τ. 1-3, Louvain-La-Neuve - Walpole MA.
- Killen, J.T. 2012. «The two provinces of Pylos revisited». Στο *Actas del Simposio Internacional: 55 Años de Micenología (1952-2007)*, Bellaterra, 12-13 de abril de 2007, επιμ. C. Varias, 155-81. Faventia Supplementa 1, Bellaterra.
- Palaima, T.G. και J.C. Wright. 1985. «Ins and outs of the Archives Rooms at Pylos: form and function in a Mycenaean palace». *AJA* 89.2:251-62.

- Palaima, T.G. 1995. «The nature of the Mycenaean *wanax*: non-Indo-European origins and priestly functions». Στο *The Role of the Ruler in the Prehistoric Aegean. Proceedings of a Panel Discussion presented at the Annual Meeting of the Archaeological Institute of America, New Orleans, Louisiana, 28 December 1992, with Additions*, επιμ. P. Rehak, 119-42. Aegaeum 11, Liège - Austin.
- Petrakis, V. 2017. «Reconstructing the matrix of the ‘Mycenaean’ literate administrations». Στο *Understanding Relations Between Scripts: The Aegean Writing Systems*, επιμ. P.M. Steele, 69-92 202-221. Oxford– Philadelphia.
- Weilhartner, J. και F. Ruppenstein, επιμ. 2015. *Tradition and Innovation in the Mycenaean Palatial Politics*, Österreichische Akademie der Wissenschaften Philosophisch-historische Klasse Denkschriften 487 = Mykenische Studien 34. Wien.
- Voutsaki, S. και J.T. Killen, επιμ. 2001. *Economy and Politics in the Mycenaean Palace States. Proceedings of a Conference Held on 1-3 July 1999 in the Faculty of Classics*. Proceedings of the Cambridge Philological Society Supplement 33. Cambridge.

Τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες στο Προϊστορικό Αιγαίο

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: προπτυχιακό / μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ26

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: **εαρινό**

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες στο Προϊστορικό Αιγαίο**

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ειδίκευσης γνώσεων (σεμιναριακό)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι
(με παρουσίαση και υποβολή εργασίας στα αγγλικά)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH376

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Θέμα του σεμιναρίου είναι τα αρχαιολογικά δεδομένα που σχετίζονται με τις τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες στην κεραμική, τη μεταλλουργία, τη λιθοτεχνία, και την κατασκευή λίθινων αγγείων και σφραγίδων στο Αιγαίο της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού. Προσεγγίζονται ζητήματα όπως η εκμετάλλευση των πηγών, η διακίνηση και τα στάδια επεξεργασίας της πρώτης ύλης, οι τεχνικές παραγωγής, οι κατηγορίες των αντικειμένων, τα περιβάλλοντά εύρεσης και η διακίνησή τους. Συζητώνται τα υπάρχοντα ερμηνευτικά σχήματα, και ιδιαίτερη σημασία δίνεται στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ της τεχνολογίας και του κοινωνικού, πολιτικού, οικονομικού και πολιτισμικού πλαισίου. Τέλος, προσεγγίζονται ζητήματα όπως η τεχνική εξειδίκευση, η τεχνολογία ως πολιτισμικό φαινόμενο, και οι πολιτισμικές παράμετροι που καθορίζουν την εμφάνιση και την αποδοχή μιας τεχνολογικής καινοτομίας.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ /ΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, και, έως ένα βαθμό, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο της Προϊστορικής Αρχαιολογίας
- Να προσεγγίζουν με κριτικό πνεύμα τα δημοσιευμένα πρωτογενή αρχαιολογικά δεδομένα μέσα από συγκεκριμένα θεωρητικά και ερμηνευτικά σχήματα
- Εκπονούν συνθετικές εργασίες σε μορφή δημοσιεύσιμη για επιστημονικά αρχαιολογικά περιοδικά
- Γνωρίζουν σε βάθος τα ζητήματα που σχετίζονται με την κοινωνική και μη-υλική διάσταση της τεχνολογίας

Επίσης, οι γενικές ικανότητες στις οποίες αποσκοπεί το μάθημα είναι οι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση εργασιών
- Εισαγωγή: Τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες στο Προϊστορικό Αιγαίο
- Βασικές θεωρίες και ερμηνείες της τεχνολογικής αλλαγής και καινοτομίας
- Η κοινωνική και μη-υλική διάσταση της τεχνολογίας
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

- 1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx
- 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις: 39 ώρες. Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία: 11 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 30 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 120 ώρες. Συγγραφή εργασίας: 100 ώρες. Σύνολο Μαθήματος: 375 ώρες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ:

- 1) Συμμετοχή στο σεμινάριο
- 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας
- 3) Σεμιναριακή εργασία

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Betancourt, P.P. 2006. *The Chrysokamino metallurgy workshop and its territory*, (Hesperia Supplement 36). Princeton.
- Bevan, A. 2007. *Stone Vessels and Values in the Bronze Age Mediterranean*. Cambridge.
- Carter, T. 1994. «Southern Aegean Fashion Victims: An Overlooked Aspect of Early Bronze Age Burial Practices». Στο *Stories in Stone*, επιμ. N. Ashton και A. David, 127-44. London.
- Costin, C.L. 1991. «Craft Specialization: Issues in defining, documenting, and explaining the organization of production». Στο *Archaeological Method and Theory* 3: 1-56.
- Craddock, P. T. 1995. *Early Metal Mining and Production*. Edinburgh.
- Day P.M. και R.C.P. Doonan, επιμ. 2007. *Metallurgy in the Early Bronze Age Aegean*. Sheffield Studies in Aegean Archaeology 7. Oxford.
- Dobres, M.-A. και C.R. Hoffman. 1994. «Social Agency and the dynamics of Prehistoric Technology». *Journal of Archaeological Method and Theory* 1.3:211-58.
- Dobres, M.-A. και C.R. Hoffman, 1999. *The Social Dynamics of Technology. Practice, Politics and World Views*. Washington - London.
- Krzyszkowska, O. 2005. *Aegean Seals. An Introduction*. London.
- Lemonnier, P. 1993. «Introduction». Στο *Technological choices, Transformation in material cultures since the Neolithic*, επιμ. P. Lemonnier, 1-35. London - New York.

- Λυριτζής, Ι, και Ν. Ζαχαριάς, επιμ. 2011. *Αρχαιο-υλικά. Αρχαιολογικές, αρχαιο-μετρικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις*. Αθήνα.
- Nakou, G. 1995. «The cutting edge: a new look at early Aegean metallurgy». *Journal of Mediterranean Archaeology* 8.2:1-32.
- Torrence, R. 1986. *Production and Exchange of Stone Tools: Prehistoric Obsidian in the Aegean*. Cambridge.
- Tzachili, I. επιμ. 2008. *Aegean Metallurgy in the Bronze Age*. Αθήνα.
- Van Der Leeuw, S.E. 1989. «Risk, perception, innovation». Στο *What's new: a closer look at the process of innovation*, επιμ. S.E. van der Leeuw και R. Torrence, 300-29. London.
- Wilson, D.E. και P.M. Day. 1994. «Ceramic Regionalism in Prepalatial Central Crete: The Mesara Imports at EM I to EM II A Knossos». *BSA* 89:1-87.

Η Μετάβαση από το τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ28

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: εαρινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Η Μετάβαση από το τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου στην Εγγύς Ανατολή και την Κύπρο.

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: μεταπτυχιακό σεμινάριο

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: ναι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH952

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το σεμινάριο θα εστιάσει στην περίοδο που ακολούθησε την κατάρρευση των μεγάλων ανακτορικών κέντρων στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού, καθώς και στις μετανακτορικές κοινωνίες που προέκυψαν. Θα εξεταστεί το Χεττιτικό, Αιγυπτιακό και Ασσυριακό

βασίλειο στην ύστερη φάση τους, τα διάδοχα υστερογεττιτικά βασίλεια στην Ανατολία και Συρία, καθώς και η δημιουργία των νέων μικρών βασιλείων στην Φοινίκη, το Ισραήλ και την νότια Παλαιστίνη. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις πόλεις-βασίλεια της Κύπρου κατά τον ιδρυτικό ορίζοντα και κατά την περίοδο της παγίωσης των κυπριακών βασιλείων, με τη προσάρτηση της νήσου στη Νεο-Ασσυριακή αυτοκρατορία. Θα εξετασθούν, τέλος, οι επαφές και εμπορικές ανταλλαγές της Κύπρου με τους γειτονικούς πολιτισμούς της ανατολικής Μεσογείου στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα εξετασθεί συνολικά η Ιστορική Γεωγραφία της αρχαίας Εγγύς Ανατολής και της Κύπρου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν τα κύρια μεθοδολογικά εργαλεία και ερευνητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου και της Κύπρου
- Να εργάζονται σε διεπιστημονικό περιβάλλον, αξιοποιώντας μεθόδους άλλων επιστημονικών κλάδων
- Να χειρίζονται σύνθετες θεωρητικές έννοιες από τον ευρύτερο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών
- Να αναλύουν θεωρητικά συγκεκριμένα παραδείγματα της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Αίγυπτο
- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Συροπαλαιστίνη
- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Ανατολία
- Η μετάβαση από την YEX στην ΠΕΣ στην Κύπρο

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: Στην τάξη και εν μέρει εξ αποστάσεως.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx, 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Σεμιναριακές συναντήσεις: 39 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 20 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 116 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 80 ώρες. Συγγραφή εργασίας 120 ώρες. Σύνολο: 375 ώρες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: 1) Προφορική παρουσίαση της εργασίας, 2) Γραπτή τελική εργασία.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Cline, E. H. 2014. *1177 B.C. The year civilization collapsed*. Princeton.
- Counts, D. B. και Μ. Ιακωβου, επιμ. 2013. *New Approaches to the Elusive Iron Age politics of Ancient Cyprus*, *Bulletin of the American Schools of Oriental Research*.
- Ιακωβου, Μ., επιμ. 2012. *Cyprus and Aegean in the Early Iron Age. The legacy of Nicolas Coldstream*, Nicosia.
- Καραγιώργης, Β. 2002. *Κύπρος: Το σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου (1600-500 π.Χ.)*. Αθήνα.
- Lemos I. S. και Α. Κωτσονας, επιμ. 2019. *A Companion to the Archaeology of Early Greece and the Mediterranean*, Medford.
- McInerney, J., επιμ. 2014. *A companion to ethnicity in the ancient Mediterranean*. Chichester, West Sussex.
- Mieroop, M. van de, 2010. *The Eastern Mediterranean in the Age of Ramesses II*. Oxford.
- Σατράκη, Α. 2012. *Κύπριοι βασιλείς από τον Κόσµασο μέχρι τον Νικοκρέοντα*, *Αρχαιογνωσία* 9. Αθήνα.
- Steadman, S. R. και J. G. McMahon, επιμ. 2011. *The Oxford handbook of ancient Anatolia, 10,000-323 B.C.E*. Oxford - New York.
- Yasur-Landau, A. 2010. *The Philistines and Aegean migration at the end of the Late Bronze Age*. Cambridge.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Η μνημειακή αρχιτεκτονική του Αιγαίου πελάγους

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΚΛ27

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Η μνημειακή αρχιτεκτονική του Αιγαίου πελάγους

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ειδικού υποβάθρου, σεμιναριακό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: ΝΑΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH954

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το σεμινάριο εξερευνά το δωρικό και ιωνικό αρχιτεκτονικό ιδίωμα του Αρχιπελάγους από την αρχαϊκή περίοδο έως τους ρωμαϊκούς χρόνους. Η πρωτοπορία των νησιωτών, η συμβολή τους στην ανάπτυξη της Αττικής σχολής του 5^{ου} αιώνα, η Μακεδονική δραστηριότητα και η ακτινοβολία της Μικράς Ασίας είναι οι βασικοί άξονες του σεμιναρίου. Γίνεται μετρήσιμη η ανάλαφρη μορφολογία των κτηρίων στις Κυκλάδες σε συνδυασμό με τον γεωλογικό παράγοντα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ελληνιστική περίοδο από την Ρόδο έως την Λήμνο. Η Κρήτη εξετάζεται ως αυτοτελής ενότητα.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

Να επιτύχουν αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, να επιδοθούν σε αυτόνομη εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον - Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, να επιχειρήσουν άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής και να προάγουν την ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

1. Εισαγωγή στο περιεχόμενο του σεμιναρίου
2. Η βιβλιογραφία
3. Διάλεξη για την προβληματική
4. Διάλεξη για την γεωλογία του Αιγαίου
5. Διάλεξη σε αισθητικά και μορφολογικά ζητήματα
6. Διάλεξη σε θέματα τα οποία δεν έχουν επιλεγεί για εργασίες
7. Συζήτηση στα θέματα των εργασιών
8. Συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων στα θέματα των εργασιών
9. Συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων στα θέματα των εργασιών
10. Συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων στα θέματα των εργασιών
11. Παρουσίαση εργασιών
12. Παρουσίαση εργασιών
13. Παρουσίαση εργασιών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: πρόσωπο με πρόσωπο.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx, 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαλέξεις - σεμιναριακές συναντήσεις: 39 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 20 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 116 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 80 ώρες. Συγγραφή εργασίας 120 ώρες. Σύνολο: 375 ώρες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Γραπτή Εργασία, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Beschi L. 2004. «*Il Telesterio ellenistico del Santuario dei Cabiri a Lemno*», *ASAtene* 82: 225-341.
- Courby F., 1912. *Le portique d'Antigone ou du nord-est et les constructions voisines, Exploration Archéologique de Délos 5*. Paris.
- Etienne, R. και J.P. Braun 1986. *Ténos I: Le sanctuaire de Poseidon et d'Amphitrite*. Paris.
- Herzog, R. και P. Schazmann 1932. *Kos I: Asklepieion*. Berlin.
- Kourayos Y., Daifa K., Ohnesorg A. και K. Papajanni 2012-13. «The Sanctuary of Despotiko in the Cyclades Excavations 2001–2012». *AA* 2012/2: 93–174.
- Lehmann, P.W. 1969. *The Hieron. Samothrace 3*. Princeton.
- Lodwick. M.V. «The Monumental Architecture of the Cyclades in the Classical and Hellenistic Periods». Αδημ.διδ. Διατριβή. Corpus Christi College, Oxford.
- Ohnesorg, A. 2017. «Island-Ionic and Island-Doric Architecture in the Cyclades. An Overview», στο *Les sanctuaires archaïques des Cyclades*, επιμ. A. Mazarakis Ainian, 55-72. Rennes.

- Παπανικολάου, Α. 1998. «Η οικοδομική δραστηριότητα στην Ν. κλιτύ της ακροπόλεως της Καρθαίας κατά τον 6ο και 5ο π.Χ. αιώνα». Στο *Κέα –Κύθνος. Ιστορία και Αρχαιολογία. Πρακτικά διεθνούς Συνεδρίου 22-25 Ιουνίου 1994*, επιμ. Λ. Μενδώνη – Α. Μαζαράκης-Αινιάν. *Μελετήματα* 27,555-82. Αθήνα.
- Schuller, M. 1985. «Diedorische Architektur der Kykladen in spätarchaischer Zeit». *JdI* 100: 319-98.

Ταφική Αρχαιολογία

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΚΛ25

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ταφική Αρχαιολογία

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σεμινάριο

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH870

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ακόμα κι αν στο θάνατο η ταυτότητα και η κοινωνική θέση μπορούν να υποστούν σημαντικές αλλαγές, από τη μελέτη των ταφικών εθίμων μπορούμε να κατανοήσουμε σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική διαστρωμάτωση, την κατανομή του πλούτου και της ιδιοκτησίας, και τον βαθμό ευελιξίας ή διαίρεσης στην κατανομή της εξουσίας σε μια κοινότητα. Με τη μεγάλη περιφερειακή πολυμορφία και την ποικιλία των μορφών κοινότητας, και των δικτύων της, η ανατολική Μεσόγειος των κλασικών, ελληνοιστικών και ρωμαϊκών χρόνων (5^{ος} αι. π.Χ. - 3^{ος} αι. μ.Χ.) προσφέρει ένα μοναδικό πλαίσιο για τη διερεύνηση, μέσα από τις ταφές, του πώς αναπτύσσονται οι κοινότητες. Στο σεμινάριο εξετάζονται θεματικοί τρόποι ανάλυσης (π.χ. διαχρονικής, υπερτοπικής, διαδικαστικής, μεταδιαδικαστικής, ενδο- ή δια-περιφερειακής, κ.ά.) των

ταφικών συμφραζομένων κλασικών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων από την ανατολική Μεσόγειο, αναζητώντας πληροφορίες για τα άτομα, τις κοινωνικές ομάδες και τις κοινότητες. Θα συζητηθούν θέματα όπως: αν η τοποθέτηση των νεκρών στο τοπίο είναι ενδεικτική ζητημάτων εδαφικής κυριότητας, πώς ο κοινωνικός ρόλος συγκεκριμένων ομάδων ατόμων (π.χ. παιδιά, γυναίκες, ηλικιωμένοι, ελίτ ή μη ελίτ) μπορεί να ανακατασκευαστεί από τον τρόπο με τον οποίο οι ρόλοι αυτοί εκφράζονται από ή διαχειρίζονται μέσω των ταφικών συμφραζομένων, ο αντίκτυπος που μεγάλα ιστορικά φαινόμενα (π.χ. πόλεμος, λοιμός, αστικοποίηση, συννοικισμός, αποικισμός, κ.ά.) μπορούν να έχουν στον τρόπο που άτομα ή συγκεκριμένες ομάδες ατόμων μεταχειρίζονται τους νεκρούς τους.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ / ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ:

- Κατανοούν τα πρωτόκολλα έρευνας, τη μεθοδολογία και τις θεωρητικές προσεγγίσεις της Ταφικής Αρχαιολογίας.
- Εντοπίζουν και να αξιολογούν κριτικά το θεωρητικό υπόβαθρο των υπάρχοντων αναλύσεων
- Γνωρίζουν σε βάθος τη δομή των ταφικών πρακτικών στην ανατολική Μεσόγειο των κλασικών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων (5^{ος} αι. π.Χ.-3^{ος} αι. μ.Χ.).
- Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα σχετικά με τα νεκροταφεία

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή
- Σύντομο ιστορικό διάγραμμα
- Θεωρητικές προσεγγίσεις
- Τεχνικές οδηγίες
- Παρακολούθηση εργασιών
- Παρουσιάσεις εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx, υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις: 40 ώρες, Επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους: 10 ώρες, Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 30 ώρες, Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες, Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 120 ώρες, Συγγραφή εργασίας: 100 ώρες. Σύνολο Μαθήματος (375 ώρες)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: Συμμετοχή στο σεμινάριο, Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας, Σεμιναριακή εργασία

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενικά Εγχειρίδια

Bradbury, J. και C. Scarre, επιμ. 2017. *Engaging with the Dead: exploring changing human beliefs about death, mortality and the human body*. Oxford.

Huntington, P. και P. Metcalf. 1991. *Celebrations of Death: the anthropology of mortuary ritual*. Cambridge.

Knüsel, C. και R. Gowland, επιμ. 2006. *Social Archaeology of Funerary Remains*. Oxford.

Moreman, C., επιμ. 2017. *Routledge Companion to Death and Dying*. New York.

Pearson, M.P. 1999. *The Archaeology of Death and Burial*. Stroud.

Tarlow, S. και L. Nilsson Stutz, επιμ. 2013. *The Oxford Handbook of the Archaeology of Death and Burial*. Oxford.

Αρχαιολογική Θεωρία και Θάνατος στον Ελληνορωμαϊκό Κόσμο

Dimakis, N. 2016. *Social Identity and Status in the Classical and Hellenistic Northern Peloponnese: the evidence from burials*. Oxford.

Dimakis, N. και T.M. Dijkstra, επιμ. 2020. *Mortuary Variability and Social Diversity in Ancient Greece. Studies on ancient Greek death and burial*. Oxford.

Morris, I. 1987. *Burial and Ancient Society. The Rise of the Greek City-State*. Cambridge.

Morris, I. 1992. *Death-Ritual and Social Structure in Classical Antiquity*. Cambridge: [ελλην. μετάφραση: *Ταφικά τελετουργικά έθιμα και κοινωνική δομή στην κλασική αρχαιότητα*, 1994].

Όχι το κλασικό ιδεώδες: ασθένεια, αναπηρία και δυσμορφία στην αρχαία ελληνική τέχνη και εικονογραφία

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: Μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΚΛ30

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: Εαρινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Όχι το κλασικό ιδεώδες: ασθένεια, αναπηρία και δυσμορφία στην αρχαία ελληνική τέχνη και εικονογραφία

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ : Σεμινάριο

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: -----

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνικά

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH967

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το σεμινάριο διερευνά τα έργα της αρχαίας τέχνης που απεικονίζουν άτομα με σωματικές ή/και διανοητικές ασθένειες, τραύματα, αναπηρίες και κάθε είδους δυσμορφίες, δηλαδή ανθρώπους οι οποίοι, με διάφορους τρόπους, απομακρύνονται από το λεγόμενο «κλασικό ιδεώδες» της ψυχοσωματικής ισορροπίας, αρμονίας, τάξης και μέτρου. Θα αξιοποιήσουμε τα πορίσματα των φιλολογικών, φιλοσοφικών, ανθρωπολογικών και άλλων ερευνών, εστιάζοντας στη μελέτη της εικονογραφίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην αττική αγγειογραφία, η οποία σώζει δεκάδες ανάλογες αφηγηματικές παραστάσεις, που μας βοηθούν να κατανοήσουμε καλύτερα τις αντιλήψεις της κάθε εποχής (κοινωνική θέση και αντιμετώπιση των συγκεκριμένων ατόμων), προσεγγίζοντας παράλληλα και πολύπλευρα το ζήτημα της «ετερότητας» στην αρχαία ζωή και τέχνη.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

- A) Να αντλούν πληροφορίες σχετικά τις εικαστικές απεικονίσεις ατόμων με σωματικές ή/και διανοητικές ασθένειες, αναπηρίες και κάθε είδους δυσμορφίες.
- B) Να εργάζονται αυτόνομα σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Γ) Να επεξεργάζονται τις πληροφορίες κατά ενότητες και να συντάσσουν επιστημονικές εργασίες σε εξειδικευμένα θέματα.
- Δ) Να παρουσιάζουν προφορικά τις εργασίες τους ενώπιον εξειδικευμένου ακροατηρίου, με τη χρήση ψηφιακών μέσων.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1-2: Διαλέξεις: Εισαγωγή - Βασική ορολογία – Βασικές έννοιες:
- 4-7: Διαλέξεις: Μελέτες περίπτωσης
- 8-9. Εκπαιδευτικές επισκέψεις
- 10-12: Παρουσιάσεις και σχολιασμός εργασιών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: Πρόσωπο με πρόσωπο.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

Ναι, τόσο στη Διδασκαλία όσο και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές: α) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx και β) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Σεμιναριακές συναντήσεις 34, Συνεργασία με τον διδάσκοντα 25, Εκπαιδευτικές επισκέψεις 6, Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας 110, Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη 80, Συγγραφή εργασίας 120. Σύνολο Μαθήματος 375.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

2. Συμμετοχή στο μάθημα
3. Προφορική παρουσίαση
4. Παράδοση γραπτής εργασίας

Στα 2-3 τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: α) Δομή εργασίας β) Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών και σωστές βιβλιογραφικές αναφορές γ) Γλωσσική έκφραση, και δ) Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κεφαλίδου, Ε. 2017. «Αναπηρία και δυσμορφία στην ελληνική αγγειογραφία από την ύστερη Γεωμετρική έως της ύστερη Κλασική περίοδο». Στο *Υβριδικά και ιδιότυπα όντα. Αποκλίσεις από την “κανονικότητα” στην Αρχαία Ελληνική Μυθολογία και στη Σύγχρονη Ιατρική*, επιμ. Π. Ν. Σουκάκος, Α. Γκάρτζιου-Τάττη και Μ. Πασχόπουλος 55-67. Αθήνα.
- Κέλλης, Χ. 2006. *Η αναπηρία και η δυσμορφία στον αρχαίο ελληνικό κόσμο μεταπτυχιακή εργασία* - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (<http://invenio.lib.auth.gr/record/68192/files/gri-2007-183.pdf>).
- Σταμπολίδης, Ν. και Γ. Τασούλας, επιμ. 2014. *ΙΑΣΙΣ. Υγεία, Νόσος, Θεραπεία, από τον Όμηρο στον Γαληνό (Κατάλογος Έκθεσης, Αθήνα -Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης 2014-2015)*, Αθήνα.
- Cohen, B., επιμ. 2000. *Not the Classical Ideal: Athens and the Construction of the Other in Greek Art*, Leiden- Boston.
- Dassen, V. 1993. *Dwarfs in Ancient Egypt and Greece*, Oxford.
- Garland, R. 1995. *The Eye of the Beholder: Deformity and Disability in the Graeco-Roman World*, Ithaca, N.Y. (2^η έκδοση με συμπληρωμένη βιβλιογραφία: London 2010).
- Harris, W. V., επιμ. 2013. *Mental Disorders in the Classical World*, Leiden.
- Hubert, J., επιμ. 2000. *Madness, Disability and Social Exclusion: The Archaeology and Anthropology of Difference*, London.
- Kefalidou, E. 2009. «The Iconography of Madness in Attic Vase Painting». Στο *Athenian Potters and Painters II (Πρακτικά Συνεδρίου – Αθήνα 2007)*, επιμ. J. Oakley και O. Palagia, 90-9. Oxford.
- Pfisterer-Haas, S. 1989. *Darstellungen alter Frauen in der griechischen Kunst*. Frankfurt.

Παράδοση και νεωτερισμοί στη Ρωμαϊκή επαρχία της Αχαΐας τον 1^ο αι. π.Χ. και τον 1^ο αι. μ.Χ.

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: Μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΚΛ24

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: **Εαρινό**

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παράδοση και νεωτερισμοί στη Ρωμαϊκή επαρχία της Αχαΐας τον 1ο αι. π.Χ. και τον 1ο αι. μ.Χ.

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ : Σεμινάριο

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνικά

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH979

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η διερεύνηση των αλλαγών που επήλθαν στο νότιο ελλαδικό χώρο (με μέρος των Κυκλάδων) κατά τους πρώτους αιώνες της ρωμαϊκής κυριαρχίας. Θα εστιάσουμε στη γλυπτική όπου τα παραδοσιακά και τα νεωτερικά στοιχεία είναι περισσότερο εμφανή, χωρίς να αποκλείσουμε άλλες μορφές τέχνης. Οι νέοι παραγγελιοδότες, πλούσιοι ιταλοί έμποροι εγκατεστημένοι ή μη στην ελληνιστική Ανατολή, ρωμαίοι αξιωματούχοι, πνευματικοί άνθρωποι, όπως ο Κικέρων, και τελικά οι ρωμαίοι αυτοκράτορες επηρεάζουν την παραγωγή των «νέο» αττικών εργαστηρίων και την εικόνα των πόλεων. Η ώσμωση του ελληνιστικού κόσμου με την ρεπουμπλικανική και πρώιμη αυτοκρατορική Ρώμη διαμορφώνει τον νέα ελληνο-ρωμαϊκή Οικουμένη. Κατά πόσο όμως είναι ελληνική και πόσο ρωμαϊκή στους δύο αυτούς αιώνες, ειδικά στην επαρχία της Αχαΐας; Κάποιες απαντήσεις θα μας δώσουν η Δήλος και η Αθήνα αρχικά, η Αθήνα και οι νέες ρωμαϊκές πόλεις στη συνέχεια.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

- Κατανοούν τις κοινωνικο-πολιτικές αλλαγές στην ελληνιστική Ανατολή την εποχή αυτή.
- Αντιλαμβάνονται τις διαφοροποιήσεις στη γλυπτική (κυρίως) παραγωγή ανάμεσα στις διάφορες περιοχές και στα τοπικά εργαστήρια.
- Κατανοούν τις τεχνικές κατασκευής ενός γλυπτού έργου, καθώς και τα ζητήματα που αφορούν την εμπορική τους διακίνηση (εξαγωγές) κυρίως από την Ελλάδα προς τη Ρώμη.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο
- Γνωρίζουν σε βάθος τα σωζόμενα μνημεία και τα σχετικά κείμενα
- Γνωρίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή – Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών Βασική ορολογία – Βασικές έννοιες
- Σύντομο ιστορικό διάγραμμα
- Θεωρητικές προσεγγίσεις
- Διαλέξεις: Μελέτες περίπτωσης
- Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και Μουσεία
- Παρακολούθηση εκπόνησης εργασιών
- Παρουσιάσεις και σχολιασμός εργασιών
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: Πρόσωπο με πρόσωπο.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

α) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pptx, και β) Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις: 40 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 20 ώρες. Εκπαιδευτικές επισκέψεις: 20 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη: 120, Συγγραφή εργασίας: 100 ώρες. Σύνολο Μαθήματος **375** ώρες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

1. Συμμετοχή στο μάθημα
 2. Προφορική παρουσίαση – δημόσια συζήτηση
 3. Παράδοση γραπτής εργασίας
- Στα 2-3 τα κριτήρια αξιολόγησης είναι: α) Δομή εργασίας β) Αναζήτηση βιβλιογραφικών πηγών και σωστές βιβλιογραφικές αναφορές γ) Γλωσσική έκφραση, και δ) Εμβάθυνση, ανάπτυξη, κριτική σκέψη.
4. Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Biard, G. 2017. *La représentation honorifique dans les cités grecques aux époques classique et hellénistique*. BEFAR 376. Paris – Athènes.
- Βλίζος, Σ. επιμ. 2008. *Η Αθήνα κατά τη Ρωμαϊκή εποχή. Πρόσφατες ανακαλύψεις, νέες έρευνες*, Μουσείο Μπενάκη, 4^ο Παράρτημα. Αθήνα.
- Bol, P.C. επιμ. 2007. *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst III. Hellenistische Plastik*. Mainz.
- Di Napoli, V., F. Camia, V. Evangelidis, D. Grigoropoulos, D. Rogers και S. Vlivos, επιμ. 2018, *What's New in Roman Greece? Recent Work on the Greek Mainland and the Islands in the Roman Period*, Proceedings of a Conference held in Athens, 8-10 October 2015. Μελετήματα 80. Athens.
- Eckstein, A. M. 2008. *Rome enters the Greek East*. Oxford.
- Καρανασάση Π., Στεφανίδου-Τιβεριού, Θ., και Δ. Δαμάσκος, επιμ. 2018. *Γλυπτική και κοινωνία στη ρωμαϊκή Ελλάδα: καλλιτεχνικά προϊόντα, κοινωνικές προβολές. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Ρέθυμνο, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014*. Θεσσαλονίκη.
- Queyrel, F. 2020. *La sculpture hellénistique, 2. Royaumes et cités*. Paris.
- Rizakis, A.D. και Cl. E. Lepenioti, επιμ. 2010. *Roman Peloponnese III. Society, Economy and Culture under the Roman Empire: Continuity and Innovation*. Μελετήματα 63. Athens.
- Στεφανίδου-Τιβεριού, Θ., Π. Καρανασάση και Δ. Δαμάσκος, επιμ. 2012. *Κλασική παράδοση και νεωτερικά στοιχεία στην πλαστική της ρωμαϊκής Ελλάδας*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσσαλονίκης, 7-9 Μαΐου 2009. Θεσσαλονίκη.
- Stefanidou-Tiveriou, Th. 2008. «Tradition and Romanization in the Monumental Landscape of Athens». Στο Βλίζος 2008, 11-42.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Φαινόμενα κινητικότητας και δικτυώσεων στον αρχαίο ελληνικό κόσμο

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΑΡΙ31

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Φαινόμενα κινητικότητας και δικτυώσεων στον αρχαίο ελληνικό κόσμο

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: σεμιναριακό, ειδίκευσης γενικών γνώσεων

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι (με συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στα αγγλικά)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH790

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η κινητικότητα ατόμων και πληθυσμιακών ομάδων, καθώς επίσης οι μεταξύ τους διασυνδέσεις και δικτυώσεις, σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο, αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά του αρχαίου ελληνικού κόσμου και έχουν ελκύσει το ενδιαφέρον της έρευνας κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Τα σύνθετα αυτά φαινόμενα έχουν ποικίλες διαφορετικές εκφάνσεις. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα εξεταστούν μεταξύ άλλων θέματα που σχετίζονται με α) την μετακίνηση και εγκατάσταση ατόμων και ομάδων σε περιοχές εκτός του βασικού κορμού του ελληνικού κόσμου, β) ελληνικά εμπορικά δίκτυα στον μεσογειακό χώρο, και μη ελληνικά εμπορικά δίκτυα στον ελλαδικό χώρο, γ) τον ρόλο της θρησκείας, των γιορτών και των αγώνων στην κινητικότητα και τις δικτυώσεις ατόμων και κοινοτήτων, και δ) θεσμούς, όπως η προξενία, η θεωρία, η ασυλία, η πολλαπλή πολιτεία που συνδέονται με την κινητικότητα και τις δικτυώσεις. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να αποτιμήσει το αποτύπωμα των φαινομένων αυτών στην οικονομία, την κοινωνία, την θρησκεία και τον πολιτισμό.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ:

- Κατανοούν τα ζητήματα κινητικότητας και δικτυώσεων στον αρχαίο ελληνικό κόσμο.
- Αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των υπό εξέταση πηγών και τις διαφορές μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών τους.
- Εντάσσουν τις υπό εξέταση πηγές στο ιστορικό τους πλαίσιο.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Εντοπίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο.
- Αναζητούν και συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες.
- Προάγουν την ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή. Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών.
- Οι πρωτογενείς πηγές και η μέχρι σήμερα έρευνα πάνω στα σχετικά θέματα.
- Ζητήματα ορολογίας και μεθόδου.
- Μετακίνηση και εγκατάσταση ατόμων και ομάδων σε περιοχές εκτός του βασικού κορμού του ελληνικού κόσμου.
- Ελληνικά εμπορικά δίκτυα στον μεσογειακό χώρο, και μη ελληνικά εμπορικά δίκτυα στον ελλαδικό χώρο.
- Ο ρόλο της θρησκείας, των γιορτών και των αγώνων στην κινητικότητα και τις δικτυώσεις ατόμων και κοινοτήτων.
- Θεσμοί, όπως η προξενία, η θεωρία, η ασυλία, η πολλαπλή πολιτεία που συνδέονται με την κινητικότητα και τις δικτυώσεις.
- Παρακολούθηση εργασιών.
- Παρουσιάσεις εργασιών.
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή power point και pdf, 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαλέξεις / Σεμιναριακές συναντήσεις: 40 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 40 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 120 ώρες. Συγγραφή εργασίας: 100 ώρες. Σύνολο: 375 ώρες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ: 1) Συμμετοχή στο σεμινάριο, 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση της εργασίας, 3) Γραπτή σεμιναριακή εργασία, 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων επί της εργασίας

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dana, M. και I. Savalli-Lestrade, επιμ. 2019. *Transfers et réseaux institutionnels, religieux et culturels aux époques hellénistique et impériale*. Bordeaux.

De Angelis, F., επιμ. 2020. *A Companion to Greeks across the Ancient World*. Hoboken, N.J.

Hunter, R. και I. Rutherford, επιμ. 2009. *Wandering poets in Ancient Greek Culture. Travel, Locality and Pan-Hellenism*. Cambridge.

Mack, W. 2015. *Proxeny and Polis: Institutional Networks in the Ancient Greek World*, Oxford.

Malkin, I., Chr. Constantakopoulou και K. Panagopoulou, επιμ. 2009. *Greek and Roman Networks in the Mediterranean*. London

Rutherford, I. 2013. *State Pilgrims, and Sacred Observers in Ancient Greece. A Study of Theoria and Theoroi*. Cambridge.

Williamson, C. και O. van Nijf, 2016. «Connecting the Greeks: Festival networks in the Hellenistic world». Στο *Athletics in the Hellenistic world*, επιμ. C. Mann, S. Remijssen και S. Scharff, 43-71. Stuttgart.

Δούλοι/ες και απελεύθεροι/ες στην Ελληνική και Ρωμαϊκή Αρχαιότητα

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΑΡΙ33

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: χειμερινό

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Δούλοι/ες και απελεύθεροι/ες στην Ελληνική και Ρωμαϊκή Αρχαιότητα

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σεμιναριακό

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι με συγγραφή εργασίας στην αγγλική

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH951

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μεταπτυχιακό αυτό σεμινάριο προσφέρεται σε συνεργασία με τον Τομέα Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας (ΤΕΡΑ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ). Ερευνητές του ΤΕΡΑ, καθηγητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, αλλά και καθηγητές άλλων Πανεπιστημίων θα παρουσιάσουν στους φοιτητές διάφορες πτυχές του ρόλου των δούλων, των απελεύθερων και της δουλείας/απελευθέρωσης στην οικονομία, το δίκαιο και τις κοινωνίες της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας. Το σεμινάριο θα επικεντρωθεί σε ζητήματα που αφορούν: τις πηγές, την προμήθεια και το εμπόριο δούλων, τα διάφορα συστήματα δουλείας, τις διάφορες μορφές απελευθέρωσης δούλων, τη σημασία της δουλείας για τις αρχαίες οικονομίες και τη νομική και κοινωνική θέση των δούλων και των απελεύθερων

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ / ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ:

- Κατανοούν τις διάφορες πτυχές του ρόλου των δούλων, των απελεύθερων και της δουλείας/απελευθέρωσης στην οικονομία, το δίκαιο και τις κοινωνίες της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας
- Αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των υπό εξέταση ιστορικών πηγών και τις διαφορές μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών τους.
- Εντάσσουν τα υπό εξέταση κείμενα και τα μνημονεύόμενα σε αυτά φαινόμενα στο ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό τους πλαίσιο.
- Εντοπίζουν και να μελετούν την σχετική βιβλιογραφία.
- Πραγματοποιούν ανεξάρτητη, πρωτότυπη έρευνα στο γνωστικό αντικείμενο.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Αυτόνομη εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή.
- Οδηγίες για τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών.
- πηγές, προμήθεια και εμπόριο δούλων
- τα διάφορα συστήματα δουλείας
- οι διάφορες μορφές απελευθέρωσης δούλων

- η σημασία της δουλείας για τις αρχαίες οικονομίες
- νομική και κοινωνική θέση των δούλων και των απελεύθερων
- Παρακολούθηση εργασιών.
- Παρουσιάσεις εργασιών.
- Μελέτη / αξιολόγηση συμπερασμάτων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

- 1) Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό σε μορφή pdf και ppt
- 2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Διαλέξεις /Σεμιναριακές συναντήσεις: 40 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 40 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 120 ώρες. Συγγραφή Εργασίας: 100 ώρες. Σύνολο: 375 ώρες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση βασίζεται στα εξής:

- 1) Συμμετοχή στο σεμινάριο
- 2) Παρουσίαση – δημόσια συζήτηση εργασίας
- 3) Σεμιναριακή εργασία
- 4) Εφαρμογή διορθώσεων και παρατηρήσεων.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Andreu J. και R.Descat, 2013. *Δούλος στην Ελλάδα και τη Ρώμη* (μετάφραση. Δ. Παπαδουκάκης). Αθήνα.
- Bradley, K. – Cartledge, P. (eds) 2011. *The Cambridge World History of Slavery Volume 1. The Ancient Mediterranean World*, Cambridge.
- Darmezin, L. 1999. *Les affranchissements par consécration en Béotie et dans le monde grec hellénistique*, Nancy.
- Garlan, Y. 1988. *Η δουλεία στην Αρχαία Ελλάδα* (μετάφραση Α. Χατζηδάκης), Αθήνα.
- Κυρτάτας, Δ. 1987. *Δούλοι, δουλεία και δουλοκτητικός τρόπος παραγωγής*, Αθήνα.
- Lewis, D. M. 2018. *Greek Slave Systems in their Eastern Mediterranean Context, c. 800-146 B.C.*, Oxford.
- Βλασόπουλος, Κ. και Ε. Μπαθρέλλου, 2020. *Η ζωή μου όλη. Καθημερινές ιστορίες δούλων από την αρχαιότητα*, Ηράκλειο.
- Vlassopoulos, K. 2021. *Historicising Ancient Slavery*, Edinburgh.
- Zanovello, S. 2021. *From Slave to Free. A Legal Perspective on Greek Manumission*, Alessandria.
- Zelnick-Abramovitz, R. 2005. *Not Wholly Free. The Concept of Manumission and the Status of manumitted Slaves in the ancient Greek World*, Leiden-Boston

Οι πόλεις της Μικράς Ασίας από το 281 έως το 133 π.Χ.

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ: Φιλοσοφική

ΤΜΗΜΑ: Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: Μεταπτυχιακό

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΑΡΙ28

ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ: **Εαρινό**

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Οι πόλεις της μικράς Ασίας από το 281 π.Χ. έως το 133 π.Χ.

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας: 3 – Πιστωτικές μονάδες: 15

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ειδικού υπόβαθρου – Σεμιναριακό μάθημα

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ: Όχι

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ: Ελληνική

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS: Ναι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ARCH977

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με την παραλιακή κυρίως ζώνη της Ελληνιστικής Μικράς Ασίας. Μετά από μία εκτενή εισαγωγή για τη γεωγραφία, το ιστορικό πλαίσιο, τους θεσμούς και τις μεγάλες λατρείες των πόλεων, και τα είδη των πηγών που διαθέτουμε, εξετάζουμε κείμενα που συμβάλουν στη γνώση της περιοχής και του ζητούμενου.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ

- Να καταλάβουν πως χρησιμοποιούμε και αξιοποιούμε τις φιλολογικές, επιγραφικές και νομισματικές μαρτυρίες,
- Να εξοικειωθούν με τη σχετική μεθοδολογία

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει αριθμό ομιλιών από τη διδάσκουσα με σχετικά θέματα. Ακολουθούν οι παρουσιάσεις των εργασιών των συμμετεχόντων φοιτητών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: *πρόσωπο με πρόσωπο.*

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ:

Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και παροχή περαιτέρω εκπαιδευτικού υλικού σε μορφή παρουσιάσεων power point.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαλέξεις /Σεμιναριακές συναντήσεις: 40 ώρες. Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 40 ώρες. Αναζήτηση – έρευνα βιβλιογραφίας: 75 ώρες. Αυτοτελής μη καθοδηγούμενη μελέτη / σύνθεση: 120 ώρες. Συγγραφή Εργασίας: 100 ώρες. Σύνολο: 375 ώρες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ:

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται στην Ελληνική και είναι και διαμορφωτική και συμπερασματική. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές παραδίδουν εργασίες με θέματα σχετικά με το περιεχόμενο του μαθήματος στις οποίες αξιολογούνται και κατά την παρουσίασή τους στο σεμινάριο. Τα κριτήρια αξιολόγησης εξηγούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και είναι προσβάσιμα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Allen, R. E. 1983. *The Attalid Kingdom. A Constitutional History*. Oxford
- Bringmann, Kl. και H. von Steuben, 2000. *Schenkungen hellenistischer Herrscher an griechischen Städten und Heiligtümer*. Berlin
- Capdetrey, L. 2007. *Le pouvoir séleucide: territoire, administration, finances d'un royaume hellénistique (312-129 avant J.-C.)*. Rennes
- Gauthier, Ph. 2006. «Les décrets de Colophon-sur-mer en l'honneur des Attalides Athénaios et Philétairos», *REG* 119: 473-503
- Habicht, Chr. 1956. «Über die Kriege zwischen Pergamon und Bithynien». *Hermes* 84: 90-110.
- Hopp, J. 1977. *Untersuchungen zur Geschichte der letzten Attaliden*, Vestigia 25. München.
- Marcellesi, M.-Chr. 2004. *Milet des Hécatomnides à la domination romaine: pratiques monétaires et histoire de la cite du IVe au IIe siècle av. J.-C.* Milesische Forschungen 3. Mainz am Rhein.

- Robert, L. 1937. *Études anatoliennes: recherches sur les inscriptions grecques de l'Asie mineure*. Paris.
- Thonemann, P. επιμ. 2013. *Attalid Asia Minor. Money, International Relations, and the State*. Oxford.
- Walbank, F. W. *A Historical Commentary on Polybius, τ. 3. Commentary on Books XIX-XL*. Oxford.
- Welles, C. B. 1934. *Royal Correspondence in the Hellenistic Period: A Study in Greek Epigraphy*. New Haven-Prague.
- Will, E. 1982. *Histoire politique du monde hellénistique*, Nancy.